

GLAVNI GRAD PODGORICA - JU Muzeji i galerije Podgorica

Adresa: Ul. Marka Miljanova br. 4, 81000 Podgorica

Tel/fax: +382 20 242 543; +382 20 242 605

E-mail: pgmuzej@t-com.me

Web adresa: www.pgmuzeji.me

PIB: 02010593 ; Žiro račun: 510-3026125-89 CKB

Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

Primljeno:	03-10-2025			
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	016	25	1261	

Broj: 1968

Podgorica, 25.9.2025. godine

GLAVNI GRAD PODGORICA
SLUŽBA GRADONAČELNIKA

Za: g-du, Jelenu Milanković

Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

Primljeno:	20.09.2025.			
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
01	018	25	6201	

Predmet: dostavljanje odgovora na odborničko pitanje odbornika Dragutina Vučinića

Poštovani,

U prilogu ovog dopisa dostavljamo odgovor na odborničko pitanje odbornika Dragutina Vučinića.

V.D. DIREKTORA
Dragan Radović

Prilog:

- Odgovor na odborničko pitanje

PREDSJEDNICI SKUPŠTINE GLAVNOG GRADA

dr Jeleni Borovinić Bojović

1157

Crna Gora
Pisarnica Glavni grad - Podgorica

Primljeno: 22. 09. 25				
Org. jed.	Opć. i grad.	Redn. broj	Prilog	Vrijednost
02-	016	25-	152	

PREDMET: Odborničko pitanje direktoru JU „Muzeji i galerije“

Poštovani,

U skladu sa članom 52 stav 1 Skupštine Glavnog grada, postavljam odborničko pitanje direktoru Draganu Radoviću:

„Postoje li organizovane i planske aktivnosti na održavanju spomen-obelježja Glavnog grada i koliko se finansijskih sredstava opredjeljuje za sanaciju i očuvanje ovih memorija na slavne ličnosti i događaje naše prošlosti?“

Detaljnije ću obrazložiti i na samoj sjednici.

24

Odbornik
Dragutin Vučinić

DV

Spomen-obilježja na vangradskom području najčešće su posvećena ličnostima i događajima koji su dio historijskog nasljeđa toga kraja, ali imaju i širi nacionalni značaj. Za ovo područje je karakteristično da postoje i spomen-obilježja na mjestima odakle potiču određena bratstva, na mjestima koja su uvijekvećena u narodnoj književnosti, kao i na mjestima gdje su rođeni ili su stradali znameniti preci određenih porodica. Zavisno od toga kada su spomenici podignuti, od kojeg materijala su sagrađeni, kakve su atmosferske prilike i svojstva zemljišta na kojem se nalaze, kao i od toga da li su locirani u samom naselju, na osami, pored puta, ili na nepristupačnom terenu, stanje pomenutog spomeničkog fonda u vangradskom području je različito. Spomenici o kojima je riječ uglavnom su podignuti prije sedamdesetak godina, daleko od mjesta gdje je koncentrisano naselje, tako da se oni nalaze u najlošijem stanju (kamen degradiran, ploča sa natpisom ispucala, tekst teško čitljiv, bojeni sloj nestao). Briga o spomenicima u vangradskom području, kao i u gradskom, među ostalima, treba da bude obaveza i mjesnih zajednica u sklopu kojih se nalaze.

Spomenici i spomen-obilježja koji se nalaze u krugu ili unutar ustanova i preduzeća su mnogo bolje očuvani jer se nalaze u kontrolisanim uslovima, osvijetljeni i pokriveni često i video nadzorom i čuvarskom službom.

U skladu sa vremenom, evoluirao i društveni i kulturološki odnos prema spomen-obilježjima. Podizanje spomenika postaje dio urbanističkog preobražaja grada, naročito tokom proteklih nekoliko decenija, ali i intenzivnije međunarodne saradnje. Spomenici se podižu ličnostima koje su ostavile značajan trag u nacionalnoj historiji, politici, kulturi i nauci, ali i onima koje imaju širi, internacionalni značaj (Marku Miljanovu, Valtazaru Bogišiću, kralju Nikoli, Petru I Petroviću, Ivanu Crnojeviću, Francu Prešernu, A. S. Puškinu, Vasosu Mavrovuniotisu – Vasu Brajoviću...). S obzirom na to da su relativno novijeg datuma i da se nalaze u gradskom jezgri, njihovo stanje je dobro kao i nekoliko spomen-obilježja podignutih u najskorije vrijeme.

Odgovor na odborničko pitanje Odbornika Dragutina Vučinića

Podgorica je danas, kao glavni grad Crne Gore, razvijen i moderan, prepoznata, između ostalog, i po bogatom i razovrsnom spomeničkom fondu kojim na simboličan način slavi i čuva od zaborava događaje i značajne ličnosti iz dalje i bliže kulturno-istorijske prošlosti ne samo ovog prostora, nego i mnogo šireg.

Različite vrste spomen-objekata: spomenici, spomen-ploče, spomen-biste, spomen-kuće, spomen-grobnice, strelišta i druga spomen-obilježja, kao materijalizovano sjećanje na značajne ličnosti i događaje, u velikoj mjeri oslikavaju i vrijednosne obrasce i društvene okolnosti perioda u kojem su podizani, pa i umjetničke domete i zanatsko umijeće onih koji su ih oblikovali.

Zakonom o spomen-obilježjima precizirana je procedura podizanja spomen-obilježja koja, između ostalog, propisuje: sadržaj zahtjeva za podizanje spomen-obilježja, sadržaj programa podizanja spomen-obilježja i sadržaj odluke o podizanju spomen-obilježja. Zahtjev može podnijeti pravno lice, a onaj koji podiže spomen-obilježje obavezan je da obezbijedi sredstva za njegovo podizanje.

Glavni grad preko svojih službi organizuje i sprovodi planski organizovane aktivnosti na zaštiti i sanaciji spomen-obelježja, pri čemu ključnu ulogu ima Muzej u smislu stručnih predloga i intervencija na očuvanju našeg spomeničkog nasljeđa.

Na godišnjem nivou se u kontinuitetu odvajaju finansijska sredstva za njihovo očuvanje, a u slučaju (u poslednje vrijeme čestih vandalskih postupaka degradacije spomen-obelježja) Glavni grad brzo i efikasno reaguje na sanaciji novonastalih devastacija. Ali s obzirom na brojnost spomeničkog fonda, sledeće godine planiramo mnogo veća sredstva za sanacije i očuvanje ovog dijela kulturne baštine Glavnog grada.

Samo tokom druge polovine ove godine smo sproveli više ili manje intervencije na Spomeniku posvećenom Karađorđu u istoimenom parku, spomen-bisti Bracana

Spomen-obilježja sa statusom „kulturno dobro“ su u nadležnosti Uprave za zaštitu kulturnih dobara, dok su sva druga spomen-obilježja u nadležnosti opštine na čijoj se teritoriji nalaze. Svaka opština vodi registar spomen-obilježja, kao i evidenciju o onim koja su bespravno podignuta. Ministarstvo kulture vodi Centralni registar spomen-obilježja Crne Gore.

V.D. DIREKTORA
Dragan Radović